

Dans som dytter på det norske grunnfjellet

En fascinerende, fargesterk forestilling om forsoning, skapt av samiske kunstnere og Carte Blanche.

Danserne har gjennomslittige overdelersydd i pastellfarget plastvev. Politikerprat projisert på slitte presenninger bak. Foto: Øystein Haara

At en urpremiere om Norges urfolk fant sted på Operaen i Oslo i samme uke som samenes nasjonaldag, er ikke tilfeldig. Forestillingen «BIRGET» tar for seg tunge tema som forsoningsklima etter fornorskingspolitikken.

Den norske Sannhets- og forsoningskommisjonen gransker nå urett begått overfor samer, kvener og norskfinner. Samtidig har kompaniet Carte Blanche invitert de samiske kunstnerne Elle Sofe Sara og Joar Nango til å lage en forestilling. De to har tydeligvis samarbeidet før. Resultatet er samkjørt når dans, lydbilde, scenografi og kostyme går opp i en høyere enhet.

Artikkelen fortsetter under annonsen

  LEDIGE STILLINGER

Skatteetaten søker
Avdelingsdirektør innland

Bakteppe av babbel

«BIRGET» begynner i foajeen der en reinslede står pakket med alt danserne trenger på ferden gjennom forestillingen. Fra en bærbar høyttaler hører vi kongen beklage urett mot urfolk, mens sledens dras inn på Operaens Scene2 og publikum følger på.

Kongen overdøves av politikeres hule enetaler om sultne rein, urfolks utsatte helse og ulovlig utbygging av vindkraft på bekostning av reindrif. Det blir et bakteppe av babbel oversatt til engelsk og projisert på slitte presenninger hengt på scenerommets bakvegg.

Slik illustreres dagens mangel på klima for forsoning. Bablingen transformeres til enslige trommeslag før teknomusikk, trenden tro, bryter gjennom.

Fakta

«BIRGET; ways to deal, ways to heal»

[Vis mer](#)

Danserne bygger bål av fôrposer og kostymer, alt i plast blir kastet på. Foto: Øystein Haara

Plastsøppelmat

16 dansere stiller først i moderne gymtøy, alias Adidas. De kler seg så med gjennomsiktige overdelersydd i pastellfarget plastvev. Dansen bygges opp med små steg via skjev gange til sprang og stamping. Men en kar går motstrøms. Han holder hardt på skinnpelsen sin, spiller gitar med samekniv og slår innbitt takten med porter i rød plast.

Artikkelen fortsetter under annonsen

FINN LEDIGE STILLINGER

Fitjar kommune søker

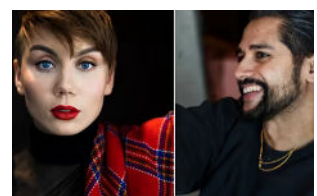
Etatsjef oppvekst og kultur

Svære sekker brukt til å frakte reinfôr ut til dyra, sendes ved publikums hjelpende hender nedover amfiet og ut på scenen som fylles opp av signalgul plast. Scenebildet er overraskende fargesterkt og avslører fordommer om urfolk og naturmaterialer.

Operaen oppfordrer publikum til å forberede seg til forestillingen, og i tilfellet «BIRGET» kommer det godt med. Under en samtale med kunstnerne, får vi vite at de har arbeidet med historier fortalt direkte fra folk som har kjent fornorskingen på kroppen. Slik har danserne bokstavelig latt seg bevege, og de uttrykker seg i mer og mindre tydelige karakterer.

Les også

Voi satani som han sprang. Du forstår ikke hva det betyr? Ditt problem.

Dytter på grunnfjellet

Det de videreformidler, viskes ut og tas opp i kraften som reises når danserne virvler sammen i en sirkulær strøm, som var de et hav av rein. Midt på scenen bygger de samtidig et kjempebål av fôrposer og kostymer, som blir kastet til flammene.

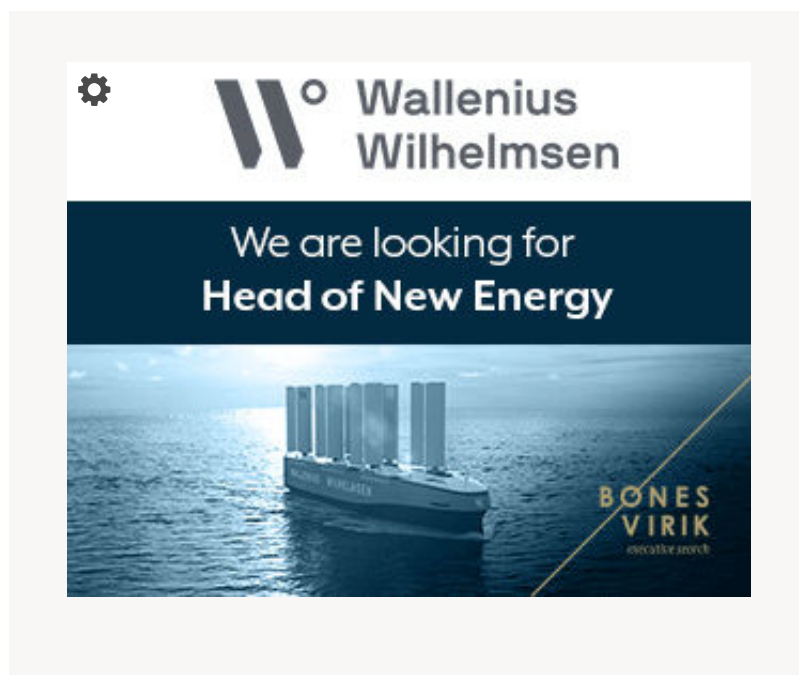
Verbet «birget» blir beskrevet som å berge seg. Det kan her også forstås som en tro på at en kultur vil overleve, massiv motstand til tross. Både i ordet og tittelen ligger en urkraft som gjenspeiles i dansernes dype, sterke rop mot slutten.

Dansen bygges opp med små steg via skjev gange i fargesterke plastkostymer. Foto: Øystein Haara

Holdningen «birget» gjør god nytte når scenisk dansekunst skal fornyes, formes og fungere. Men at reinsamer får dominere i et statsstøttet verk om statlige overgrep mot samtlige norske minoriteter, må Carte Blanche svare for.

Artikkelen fortsetter under annonsen

Med «BIRGETs» dynamiske driv dytter kunstnerne på det norske grunnfjellet. De påskynder granskingen av de grufulle sannheter som storsamfunnet kjenner så altfor godt. De tar et oppgjør med babling og reder grunnen for den forsonende bevegelsen som må til.

- **Spilles til søndag 12. februar.**

Del

Tips oss

Les videre

Kultur | 7. februar

Tusener blir bortført eller drept i USA: - Helt siden jeg var liten, har jeg visst at jeg var utsatt

Kultur | 29. januar

I dansernes fødeland ville denne forestillingen vært forbudt. Nå spilles den i Oslo.

Kultur | 9. januar

Tak-trøbbel i Operaen. Har du billett på disse setene, kan du bli flyttet til orkestergraven.

Kultur | 15. desember 2022

Kulturhus i økonomisk krise: - Vi kommer ikke utenom oppsigelser

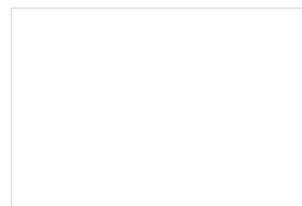
ANNONSE

Mest lest akkurat nå

1

Norge | I dag 14:13

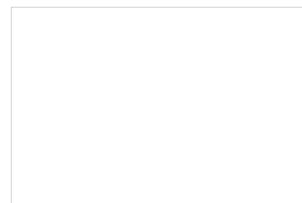
Døde etter kort tids sykdom

2

Verden | I går 22:07

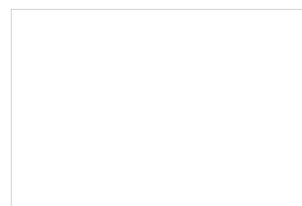
På noen minutter var blodbadet over: – Mange russiske generaler er komplette idioter

3

Verden | I dag 12:53

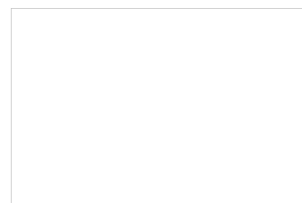
Jagerflyene skjøt ned nok et ukjent flyvende objekt over Nord-Amerika. Dette vet vi om mysteriet.

4

Norge | I dag 16:00

Dette beviset har det vært strid om i snart 40 år

[Tilbake til forsiden](#)

Aftenposten

Sjefredaktør og adm. direktør: Trine Eilertsen

Nyhetsredaktør: Tone Tveøy Strøm-Gundersen

Politisk redaktør: Kjetil B. Alstadheim

Featureredaktør: Lillian Vambheim

Kulturredaktør: Cecilie Asker

Debattredaktør: Erik Tornes

Utviklingsredaktør: Eirik Hammersmark Winsnes

Tips Aftenposten

Send inn debattinnlegg

Logg over rettelser i Aftenposten

Kundeservice

Annonser i Aftenposten

Personvernpolicy

Alt innhold er opphavsrettslig beskyttet. ©

Aftenposten. Aftenposten arbeider etter Vær

Varsom-plakatens regler for god presseskikk.

Aftenposten har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.

Aftenposten sentralbord: Tlf. 22 86 30 00 –

Adresse: Akersgata 55, 0180 Oslo

